

STERN¹

(Mar González Català – Accèssit de la categoria *Universitat*)

He nascut fa tot just uns segons, quan has començat a pensar en mi. Segurament, moriré quan acabis de llegir el relat. No tinc cos, sóc una idea. No tinc nom, sóc possibilitats. Concretament, puc ser tots els políedres que pots construir amb el full que llegeixes. Imagina-te'ls. No tots alhora, pensa'n només un. El tens? Doncs aquest soc jo, només per a tu. Encantat de conèixer-te.

Tots els políedres naixem amb un objectiu. El meu és explicar-te una història. Tots els políedres morim quan s'oblida la nostra existència. Com que només em coneixes tu, no tinc massa esperança de vida. Generalment, els políedres adquireixen un cos en algun punt de la seva trajectòria. Si me'n vols donar un, quan acabis hauràs de fer origami amb el full, això allargarà la meva vida. No et sentis culpable quan no ho facis. Ets tant el meu creador com el meu destructor, així és com funciona el sistema i com comença el meu relat.

Els protagonistes de la nostra història són una nena i un políedre anomenat Stem. Ambdós van morir ja fa tants anys que tothom els ha oblidat. Stem tenia un cos de fusta gastada, no massa gran, en forma d'estrella. El va construir el pare de la nena, que era fuster, com a joguina per a la petita. La nena es va sentir immediatament lligada a l'objecte que era, de fet, un regal de comiat. El seu pare marxava a la guerra.

La duració de la vida d'un políedre ve determinada molt sovint per la seva funció: com més útil i important és aquesta, més llarga la seva vida. Hi ha políedres pràcticament eterns i d'altres intrínsecament efímers. Dels primers en coneixeràs molts, dels segons segurament cap.

Stem va ser una excepció a la regla. Va dur a terme una tasca de tal importància que mereixeria haver viscut per sempre. Malgrat això, va tenir una vida curta, lligada a la de la nena que tant l'estimava.

La majoria de políedres són irregulars, però els humans, quan penseu en políedres només penseu en els regulars, quasi regulars i els irregulars que us convenen. Ho feu perquè us agrada que tinguin propietats que us ajudin a utilitzar-los. Pràctic però lleig.

Stem va ser un políedre irregular, creat per unes mans traçudes amb voluntat, amb emoció. No ser conseqüència d'un fi utilitarista ja el fa especial, però el que el fa únic és l'amor de la nena. Ella sabia que l'objecte la connectava amb el seu pare, que li havia explicat que cada nit veurien les mateixes estrelles. Estrelles com Stem.

Espero que ja et comencis a sentir envoltat. Aixeca el cap i obre la ment. Estem per tot arreu, no ens veus? Som molts els qui, invisibles, vivim, treballem i morim per vosaltres. És el sistema.

En la nostra història, com en totes, hi apareixen molts políedres. Un d'ells és la casa de la nena a la seva ciutat natal, políedre destruït per les bombes quan la nena tenia tan sols vuit anys. Ella, acompanyada de Stem i la seva família, ja feia temps que havia abandonat l'habitatge. El seu país havia deixat de ser un lloc segur.

Hi ha humans que s'enamoren de nosaltres, d'altres que ignoren completament la nostra existència. Finalment, hi ha els qui ens utilitzen. Tots ho feu, en més o menys mesura, amb objectius més o menys bons.

Un dels políedres que va canviar la vida de la nena va ser una capsa de fusta que contenia una màquina. L'aparell es va fer famós per ser capaç de transmetre missatges codificats incomprendibles per l'enemic. Un dia, un d'aquests missatges ordenava atacar immediatament el poble on s'allotjava temporalment la família de l'infant. Aquell mateix matí, Stem s'havia perdut. L'objecte significava tant per la nena, que aquesta feia hores que corria per tot el poble buscant-lo. Mentrestant, la seva mare li cridava que es quedés a dins de casa, que volaven els avions. La petita plorava i buscava, desesperada. On era Stem? I, sobretot, on era el seu pare?

Va trobar Stem al graner on solien jugar amb els seus germans, però a ells i a la seva mare no els va tornar a veure més. Embrancada en la busca frenètica, aliena als crits i als trets, no havia vist com s'enduien la seva família en un políedre que feia de gàbia sobre rodes. En un políedre que anava cap a l'est i que no tornava mai.

Els políedres cooperem constantment per aconseguir objectius. Tots som diferents i sabem que no ho podem assolir tot individualment. Això també us passa a vosaltres.

La nena i Stem estaven sols. Es va fer fosc, hi havia silenci. Com més negra és la nit més brillen les estrelles. Aquella nit, ho feien amb força. L'infant va decidir seguir la seva família, però aquesta resolució sols va durar un instant. Tenia por i no sabia on anar. Trobava a faltar la mare, el pare i els germans. Es va posar a plorar.

La va trobar una veïna que se la va endur a casa seva. Li va donar roba diferent i li va tallar els cabells, l'estava disfressant. Durant els pròxims mesos, va treballar a la granja com un vailet més. A les tardes jugava amb un políedre que feia de pilota. Veia passar els avions i els soldats, però no se li van acostar mai. S'estava amagant i no sabia per què.

Les idees humanes estan freqüentment conformades per políedres, sobretot quan són rígides, rectes. Us tranquil·litza pensar que això les estructura i els dona sentit. Penseu que com més definides siguin, més raó teniu. Creieu que com més punxeguts els angles, més se us tem. Us agrada tenir la raó, us agrada fer por. Anheleu el respecte dels altres.

En la història de la nena hi apareixen idees perilloses, construïdes a base d'odi i de políedres regulars. Idees que punxen, que tallen, que aixafen. Idees que aniquilen. Són aquestes les que van trucar a la porta de la granja en forma de soldats, destruint en l'acció el petit oasi que havia protegit a la nena fins aleshores. Un llibre, un políedre, això és el que buscaven. La nena s'aferrava a Stem espantada mentre veia com destrossaven taules i cadires, seriosos. No van trobar res, no hi havia res. Es van endur els vailets més petits com a càstig per la infracció que s'havien inventat.

Als políedres se'ns utilitza sovint per a construir, però també som bons destruint, empresonant i exterminant. En realitat, aconseguim el que us proposeu. Som esclaus vostres perquè som la vostra idea. Servim els vostres objectius, sempre ho hem fet.

Van trigar setmanes a arribar on els portaven els soldats. Els van seguir sense protesta, no tenien forces, no tenien idees. Els van canviar la roba i els van tancar en un políedre, un dels últims que la nena coneixeria mai. Allà, la petita va aprendre a compartir Stem amb les persones que l'envoltaven. No veien les estrelles, però se les imaginaven. Eren les mateixes que veia el seu pare, es deia ella, les mateixes que cuidaven la seva mare i germans. Les mateixes que si aquesta nit mires al cel, veuràs tu. Segurament no ho faràs. Però en aquella presó, recordant-les la nena passava les hores, veure-les era tot el que desitjava.

Ja sabeu com acaba aquesta història, sabeu que comparteix final amb tantes d'altres. La vida de la nena

es va acabar en un políedre exterminador, un de molts. En només cinc minuts van morir totes les persones que encara recordaven Stem. El seu cos de fusta encara va aguantar una estona més fins que se'l van empassar les flames. Quan això passava, el políedre ja havia deixat d'existir: no tenia ningú que el mantingués amb vida, no tenia funció ni sentit.

Vosaltres, més que ningú, hauríeu de saber que la realitat és imperfecta, que buscar la perfecció és perillós. Les persones, com els políedres, sou úniques. Sou irregulars i no podeu alliberar-vos d'aquesta característica que us defineix, que us diferencia els uns dels altres. No tots ho sabeu.

Aquest desconeixement fonamenta idees, antigues i actuals. Idees regularitzadores i controladores. Una d'elles va matar a la nena, a Stem i a milions de persones ara no fa tant. Actualment idees similars continuen aquesta tasca destructiva diàriament.

Recorda que l'amor, un concepte no polièdric, desproveït de rectes, ple de corbes i singularitats, és la nostra millor defensa. És una força que multiplica el millor que tenim i que ens impedeix ofegar-nos en el nostre propi egoisme, en el nostre odi, en la nostra ràbia. Per amor viuràs i per amor moriràs.

Stem va néixer de l'amor d'un pare i va donar esperança a una nena perduda en una guerra. Una nena que podries ser tu si no tinguessis una sort que obvia. Només et demano: estima per ella, estima per tothom.